

3.3. ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ- ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

3.3.1. Αναγκαιότητα απόκτησης κοινωνικών δεξιοτήτων στο χώρο του Σχολείου

Αποτελεί πλέον γεγονός αναμφισβήτητο, όπως προκύπτει από τα ευρήματα διαφόρων ψυχολογικών, κοινωνιολογικών και παιδαγωγικών ερευνών, ότι οι κοινωνικές δεξιότητες που αποκτά το άτομο κατά την αναπτυξιακή του περίοδο καθορίζουν σε σημαντικό βαθμό το είδος των σχέσεων του με τους άλλους, καθώς και την ποιότητα συνολικά της ζωής του ως ενήλικα.

Το άτομο όμως με βαριά νοητική καθυστέρηση, καθώς παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες κατά τις γνωστικές διαδικασίες (όπως παραδείγματος χάριν αδυναμίες αντιληπτικότητας, συσχέτισης, γενίκευσης, μνήμης, προσοχής, κλπ.) αδυνατεί, εφόσον δεν του παρασχεθεί εξειδικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης, να κατακτήσει κοινωνικές δεξιότητες, να διαχειριστεί κοινωνικές καταστάσεις, να αποτυπώσει κοινωνικές συμπεριφορές από το περιβάλλον και εντέλει να προσαρμοστεί σε αυτό. Παράλληλα, το στενό οικογενειακό και ευρύτερο συγγενικό του περιβάλλον, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν του παρέχει τις κατάλληλες ευκαιρίες (ποιοτικά και ποσοτικά) για κοινωνική προσαρμογή και ένταξη. Έτσι, το παιδί με βαριά νοητική καθυστέρηση παρουσιάζει αυξημένα προβλήματα όσον αφορά τη φροντίδα και προστασία του εαυτού του, την αυτονομία του, την οργάνωση του ελεύθερου χρόνου του, την αποδεκτή κοινωνική του συμπεριφορά, τη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων και τη συμμετοχή του στην κοινότητα.

Για τους λόγους αυτούς, το Σχολείο οφείλει πρωτίστως να το τροφοδοτεί με οργανωμένες εμπειρίες κοινωνικού περιεχομένου και να του παρέχει τη δυνατότητα να αποκτήσει δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης. Η απόκτηση δεξιοτήτων αυτοεξυπηρέτησης αποτελούν βασική προϋπόθεση προκειμένου το άτομο με βαριά νοητική καθυστέρηση να κατακτήσει κοινωνικές δεξιότητες. Καλείται δηλαδή ο εκπαιδευτικός αφενός να το ασκήσει σε δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης και αφετέρου να το εκπαιδεύσει σε δεξιότητες κοινωνικής επάρκειας. Διαμορφώνοντας τις κατάλληλες συνθήκες, σκόπιμα και μεθοδευμένα, ο εκπαιδευτικός χρειάζεται συστηματικά να διευκολύνει την πρόσκτηση από το παιδί κοινωνικών δεξιοτήτων και τη συμμετοχή του στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Για το άτομο με βαριά νοητική καθυστέρηση, δηλαδή, η απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων διαμορφώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις προκειμένου να επιτύχει αφενός την αυτονομία του, (στο βαθμό που του επιτρέπει η κατάστασή του), και αφετέρου την ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο. Όσο μεγαλύτερος δηλαδή είναι ο βαθμός κοινωνικής ετοιμότητας και επάρκειας που παρουσιάζει το άτομο με βαριά νοητική καθυστέρηση, τόσο περισσότερο γίνεται αποδεκτό από τον περίγυρό του και διασφαλίζει την κοινωνική και επαγγελματική του ένταξη, την προσωπική του ύπαρξη.

Στα πλαίσια των προαναφερομένων, καθίσταται σαφές ότι η απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων οφείλει να αποτελεί κεντρική θεματική της εκπαίδευσης των παιδιών με βαριά νοητική καθυστέρηση.

3.3.2. Γενική ενότητα Ι: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1. Αποδεκτή Επικοινωνία/ Εκφραστική Γλώσσα</p>	<p>Το παιδί να μάθει να επικεντρώνει το βλέμμα του σε ένα ερέθισμα.</p> <p>Το παιδί να αντιδρά όταν φωνάζουν το όνομά του.</p> <p>Να ανταποκρίνεται στην οδηγία “σταμάτα” ή “όχι”.</p> <p>Να γνωρίζει το όνομα του εκπαιδευτικού και των συμμαθητών του. Να παρακολουθεί και να κατανοεί συζητήσεις.</p> <p>Να γνωρίζει χώρους και αντικείμενα που καθημερινά χρησιμοποιεί (σχολείο, τάξη, τουαλέτα, θρανίο, χαρτί κ.α.).</p> <p>Να αναγνωρίζει τα μέλη της οικογένειάς του.</p>	<p>► Ζητούμε από το παιδί, με τη βοήθεια μιας φωτεινής δέσμης που εκπέμπεται από ένα φακό, να επικεντρώνει το βλέμμα του σε συγκεκριμένα σημεία του χώρου.</p> <p>► Παίζουμε το παιχνίδι της τυφλόμυγας και αυτός που έχει δεμένα τα μάτια, όταν πιάσει ένα παιδί, πρέπει να το αναγνωρίσει και να πει το όνομά του. Σε περίπτωση που κάνει λάθος το όνομα η υπόλοιπη ομάδα προσφωνεί το παιδί.</p> <p>► Στα πλαίσια ενός παιχνιδιού «τα αγάλματα», λέμε στο παιδί να σταματήσει να κάνει μία κίνηση ή μία ενέργεια όταν σταματήσει να παίζει η μουσική από το κασετόφωνο.</p> <p>► Καθισμένοι σε κύκλο μαθητές και εκπαιδευτικός φωνάζουν δυνατά το όνομα του παιδιού που κρατά ένα μαντίλι. Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται μέχρις ότου όλα τα παιδιά κρατήσουν το μαντίλι και ακουστεί το όνομά τους.</p> <p>► Επισκεπτόμαστε τους χώρους και τα παιδιά τους ονομάζουν.</p> <p>► Δείχνουμε οικογενειακές φωτογραφίες και το παιδί αναγνωρίζει τα πρόσωπα και τους ρόλους τους.</p>
<p>2. Χρήση λειτουργικού, κοινωνικού λεξιλογίου</p>	<p>Να αναγνωρίζει λέξεις – σύμβολα όπως:</p> <p>Κίνδυνος Φωτιά Ζεστό Κρύο Τουαλέτα γυναικών Τουαλέτα ανδρών Δηλητήριο Ηλεκτρικό Ρεύμα OFF ON SOS STOP</p>	<p>► Δείχνουμε καρτέλες με τις ανάλογες λέξεις ή με σύμβολα από το λειτουργικό λεξιλόγιο και ζητούμε από το παιδί να τις αναγνωρίσει.</p>

<p>Χρήση λειτουργικού, κοινωνικού λεξιλογίου (συνέχεια)</p>	<p>Να αναγνωρίζει λέξεις – σύμβολα που συναντώνται στην κοινότητα όπως: Είσοδος Έξοδος Μέσα Έξω Ωθήσατε Έλξτε Ταμείο Ημερομηνία Λήξεως Τηλέφωνο Απαγορεύεται η είσοδος Μην σκύβετε Διάβαση πεζών Προσοχή ο σκύλος δαγκώνει. Σουπερμάρκετ Γαλακτομικά-Τυριά Φρούτα-Λαχανικά Αρτοποιείο-Φούρνος Κρεοπωλείο Ταχυδρομείο Τράπεζα Φαρμακείο Αφετηρία Αποβάθρα Ασανσέρ Μετρό</p>	<p>► Δίνοντας καρτέλες, στις οποίες αναγράφονται λέξεις ή σύμβολα από το κοινωνικό λεξιλόγιο ζητούμε από το παιδί να τις αντιστοιχίσει με εικόνες που παρουσιάζουν ανάλογους χώρους.</p> <p>► Τα παιδιά μιμούνται καταστάσεις στις οποίες χρειάζεται να χρησιμοποιήσουν το κοινωνικό λεξιλόγιο.</p>
--	---	---

3.3.3. Γενική ενότητα II: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ - ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Κατάκτηση δεξιοτήτων μαγειρικής.</p>	<p>Να αναγνωρίζει τα μαγειρικά σκεύη. Ετοιμάζει ένα σάντουιτς Χρησιμοποιεί την ηλεκτρική κουζίνα Μπορεί να ετοιμάσει ένα ζεστό ρόφημα (τσάι) Ετοιμάζει το πρωινό του Φτιάχνει καφέ σε μπρίκι Χρησιμοποιεί καφετιέρα Φτιάχνει τοστ σε τοστιέρα Τρίβει τυρί Καθαρίζει πατάτες Υπολογίζει ποσότητες υλικών σε υγρή και στέρεα μορφή Ανοίγει κονσέρβα με διάφορα ανοιχτήρια</p>	<p>► Δείχνοντάς του τα μαγειρικά σκεύη τα ονομάζει.</p> <p>► Παρουσιάζονται τα διάφορα στάδια της κάθε εργασίας με εικόνες ανακατεμένες και καλείται το παιδί να τις βάλει σε χρονική αλληλουχία.</p> <p>► Η τάξη μετατρέπεται σε κουζίνα, όπου ο εκπαιδευτικός υποδύεται τον σεφ και οι μαθητές τους βοηθούν. Όλοι μαζί ετοιμάζουν το πρωινό που στη συνέχεια θα γευτούν.</p> <p>► Όλοι μαζί οι μαθητές με τη βοήθεια του</p>

		εκπαιδευτικού γράφουν ένα βιβλίο συνταγών.
2. Συμμετοχή σε μαστορέματα στο σπίτι.	<p>Να κλείνει το γενικό διακόπτη παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.</p> <p>Να κλείνει το γενικό διακόπτη νερού.</p> <p>Να χρησιμοποιεί σωστά:</p> <ul style="list-style-type: none"> το σφυρί το κατσαβίδι το πριόνι την τανάλια. <p>Να βιδώνει με το κατσαβίδι.</p> <p>Να κόβει συγκεκριμένα μήκη ξύλου.</p> <p>Να λειαίνει ξύλα με γυαλόχαρτο</p> <p>Να καρφώνει με ασφάλεια ένα καρφί.</p> <p>Να τηρεί κανόνες ασφαλείας</p>	<p>► Οι μαθητές υποδυόμενοι τους ξυλουργούς, υδραυλικούς και ηλεκτρολόγους μαθαίνουν να χρησιμοποιούν τα αντίστοιχα εργαλεία.</p> <p>► Ο εκπαιδευτικός διοργανώνει διάφορους διαγωνισμούς βιδώματος, καρφώματος, κοψίματος.</p> <p>► Οι μαθητές, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, γράφουν με σύμβολα τους κανόνες ασφαλείας</p>

3.3.4. Γενική ενότητα III: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Απόκτηση Δεξιοτήτων Μετακίνησης	<p>Να διασχίζει μονόδρομο</p> <p>δρόμο διπλής κατεύθυνσης</p> <p>διασταύρωση</p> <p>διάβαση πεζών</p> <p>Να κυκλοφορεί στη πόλη με ασφάλεια</p> <p>Να μετακινείται ανεξάρτητα με το λεωφορείο, χωρίς να τηρεί αποκλειστικά το αναγραφόμενο ωράριο των δρομολογίων στις στάσεις.</p>	<p>► Οι μαθητές ασκούνται συστηματικά σε πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής.</p> <p>► Οι μαθητές υποδύονται τον τροχονόμο και "παρατηρούν" τον εκπαιδευτικό που υποδύεται τον απρόσεκτο διαβάτη.</p> <p>► Οι μαθητές ασκούνται στις πραγματικές συνθήκες καθημερινά.</p> <p>► Οι μαθητές μετακινούνται με το λεωφορείο, ενώ ο εκπαιδευτικός έχει διακριτική παρουσία.</p>
2. Απόκτηση Συμπεριφορών Μετακίνησης	<p>Να έχει κατάλληλη συμπεριφορά στα μέσα συγκοινωνίας (δε σπρώχνει, κρατιέται από τις χειρολαβές, δε μιλά υπερβολικά στους συνεπιβάτες, δε φωνάζει κ.α.)</p> <p>Να έχει ευγενική συμπεριφορά σε δημόσιο περιβάλλον (δεν μπαίνει στη στάση μπροστά από τους άλλους, δεν πέφτει επάνω τους κ.α.)</p> <p>Να προμηθεύεται και να ακυρώνει το εισιτήριό του στα μηχανήματα εισόδου στο τραίνο, στο μετρό,</p>	<p>► Παίζοντας σχετικά παιχνίδια, τα παιδιά μαθαίνουν να ρυθμίζουν την ένταση της φωνής τους, να περιμένουν τη σειρά τους, να μη σπρώχνονται, να αγοράζουν εισιτήριο και να το ακυρώνουν, κλπ.</p> <p>► Παίζοντας το παιχνίδι των ερωτοαποκρίσεων, όλα τα παιδιά (εναλλάσσοντας τους ρόλους του επιβάτη, του οδηγού, του συνεπιβάτη) θέτουν ερωτήσεις ή δίνουν απαντήσεις σχετικά με το πώς μπορεί να μετα-</p>

<p>Απόκτηση Συμπεριφορών Μετακίνησης (συνέχεια)</p>	<p>στο λεωφορείο. Να ζητά βοήθεια στα μέσα συγκοινωνίας, όταν είναι απαραίτητο (χάνεται, μπερδεύεται κ.α)</p> <p>Να κυκλοφορεί με ασφάλεια κάνοντας χρήση των μέσων συγκοινωνίας (δε χάνεται).</p>	<p>κινηθούν από μια περιοχή σε κάποια άλλη.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Τα παιδιά αναλαμβάνουν να γράψουν (υπαγορεύουν στον εκπαιδευτικό) ή να έναν οδηγό μετακίνησης στην περιοχή ή στην πόλη. ▶ Η τάξη επιλέγει να μετακινείται με τα μέσα μαζικής μεταφοράς και χρησιμοποιώντας συνδυασμό διάφορων μέσων μετακίνησης (π.χ. λεωφορείο και μετρό). ▶ Ζωγραφίζουν πινακίδες ασφαλούς μετακίνησης ή πινακίδες διαδρομής.
<p>3. Απόκτηση Δεξιοτήτων που συνδέονται με τα ψώνια.</p>	<p>Να βρίσκει το κατάλληλο μαγαζί, ανάλογα με το προϊόν που θέλει να προμηθευτεί. Να βρίσκει τα πράγματα που θέλει να αγοράσει. Να χρησιμοποιεί γραπτή λίστα ή λίστα με εικόνες αγορών.</p> <p>Να ζητά βοήθεια όταν δε βρίσκει κάτι</p> <p>Να πληρώνει με βοήθεια Να αγοράζει ένα αντικείμενο. Να αγοράζει πράγματα φθηνότερα από 5 ευρώ. Να αγοράζει πράγματα ακριβότερα από 5 ευρώ. Να αναμένει ρέστα, όταν δίνει παραπάνω χρήματα. Να αναγνωρίζει που αναγράφονται οι τιμές των προϊόντων. Να αναγνωρίζει την ημερομηνία λήξης ενός προϊόντος.</p> <p>Να καταλήγει στην πιο συμφέρουσα αγορά (συγκρίνει τις τιμές των προϊόντων)</p> <p>Να συγκρίνει τις τιμές διαφορετικών μαγαζιών</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Τα παιδιά κάνει αντιστοιχίες προϊόντων με εικόνες που παρουσιάζουν καταστήματα (π.χ. κουτί γάλα σε σουπερμάρκετ, πορτοκάλι σε μανάβικο κ.λπ.). ▶ Η τάξη επισκέπτεται τα καταστήματα ▶ Με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, χρησιμοποιώντας ετικέτες από τα προϊόντα, οι μαθητές φτιάχνουν λίστες αγορών. ▶ Επισκεπτόμενοι τα παιδιά τους φυσικούς χώρους, ζητούν πληροφορίες για προϊόντα από τους πωλητές. ▶ Στη τάξη οργανώνεται και λειτουργεί μικρό κυκλείο προκειμένου τα παιδιά να κατακτήσουν έννοιες όπως ρέστα, τιμές, αξία προϊόντων κλπ. ▶ Με μαρκαδόρο, μαρκάρουν τα παιδιά τις τιμές και την ημερομηνία λήξης ενός προϊόντος. ▶ Τα παιδιά επισκέπτονται διαφορετικά σουπερμάρκετ και διαπιστώνουν ότι για τα ίδια προϊόντα υπάρχουν διαφορετικές τιμές. ▶ Ρωτούν την τιμή μιας σοκολάτας ή ενός πακέτου πατατάκια σε ένα περίπτερο και σε ένα σουπερμάρκετ.
<p>4. Απόκτηση Δεξιοτήτων που συνδέονται με τη χρήση του τηλεφώνου</p>	<p>Να μιλάει καθαρά στο τηλέφωνο. Να απαντάει στο τηλέφωνο και να μπορεί να δώσει ένα μήνυμα. Να μπορεί να χρησιμοποιήσει συ-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Επαναλαμβάνοντας φράσεις – κλισέ του εκπαιδευτικού (όπως π.χ. ορίστε..., παρακαλώ..., Με λένε..., Ο πατέρας μου δεν είναι εδώ, Πάρτε αργότερα....) μαθαίνουν να δίνουν ή να παίρνουν ένα τηλεφωνικό μήνυμα.

	<p>σκευή τηλεφώνου σε περίπτερο. Να μπορεί να χειριστεί καρτοτηλέφωνο.</p> <p>Να ξεχωρίζει τους διάφορους ήχους του τηλεφώνου (απασχολημένο, βλάβη)</p> <p>Να καλεί νούμερα πρώτων βοηθειών και να γνωρίζει τη λειτουργία τους (100, 199, 166, κ.α.)</p>	<p>► Τα παιδιά, αρχικά, σε παιχνίδι συσκευή τηλεφώνου μαθαίνουν τη χρήση του. Στη συνέχεια, σε πραγματικές συνθήκες, πραγματοποιούν τηλεφωνήματα</p> <p>► Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες πρώτων βοηθειών, τα παιδιά τις καλούν από το Σχολείο, ενώ ο εκπαιδευτικός διορθώνει λανθασμένους χειρισμούς.</p>
5. Απόκτηση Δεξιοτήτων χρήσης Κοινωνικών Μέσων	<p>Να χρησιμοποιεί κυλιόμενες σκάλες. Να χρησιμοποιεί ασανσέρ με ασφάλεια.</p> <p>Να κρατάει τη πόρτα για τον επόμενο. Να χρησιμοποιεί περιστρεφόμενη πόρτα</p> <p>Να μπορεί να ζητά βοήθεια από αστυνομικό</p>	<p>► Τα παιδιά επισκέπτονται χώρους, όπου διαθέτουν κυλιόμενες σκάλες, ασανσέρ, περιστρεφόμενες πόρτες κλπ, και ασκούνται στη χρήση τους.</p> <p>► Τα παιδιά επισκέπτονται το αστυνομικό Τμήμα της περιοχής.</p>
6. Απόκτηση Δεξιοτήτων που συνδέονται με την παρουσία του σε Καφετέρια ή Εστιατόριο	<p>Να βρίσκει μέρος να καθίσει ή περιμένει να του υποδείξουν.</p> <p>Να διαλέγει φαγητό και ποτό σε σύντομο χρόνο. Να δίνει παραγγελία με ευκρίνεια Να φωνάζει διακριτικά το σερβιτόρο. Να τρώει και να πίνει με ευπρέπεια. Να πληρώνει (σωστά) τον λογαριασμό.</p> <p>Αν το μαγαζί είναι σελφ-σέρβις να παίρνει δίσκο, μαχαιροπήρουνα, χαρτοπετσέτες.</p>	<p>► Με παιχνίδια ρόλων, όπου η τάξη μετατρέπεται σε χώρο εστιατορίου, τα παιδιά άλλοτε υποδύονται τους σερβιτόρους και άλλοτε τους πελάτες.</p> <p>► Κάνοντας κολλάζ φτιάχνουν έναν κατάλογο φαγητών- τιμών (μενού).</p> <p>► Κάθε πρωί όλοι οι μαθητές μαζί παίρνουν πρωινό, ώστε τα παιδιά να ασκηθούν κατάλληλα στις αντίστοιχες δεξιότητες.</p> <p>► Η τάξη επισκέπτεται χώρους σελφ-σέρβις.</p>
7. Απόκτηση κοινωνικά αποδεκτής σεξουαλικής συμπεριφοράς	<p>Να μη μιλά ανάρμοστα για το σεξ/ να μη λέει σόκιν ανέκδοτα Να μη χρησιμοποιεί ανάρμοστη γλώσσα, να μη βωμολοχεί στο σχολείο, στο δρόμο ή στο σπίτι. Να μην αγγίζει τους άλλους ανάρμοστα Να μη στυλώνει άπρεπα το βλέμμα του. Να μην εμπλέκεται σε ανάρμοστη σεξουαλική συμπεριφορά. Να μην παραμένει πολύ ώρα στη τουαλέτα</p>	<p>► Οι μαθητές ασκούνται να χρησιμοποιούν λέξεις κλισέ αντί βωμολοχιών.</p> <p>► Με παιχνίδια σωματογνωσίας τα παιδιά εκπαιδεύονται σε κατάλληλες σεξουαλικές συμπεριφορές. ► Τα παιδιά παρακολουθούν ταινίες video αγωγής υγείας (σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης).</p>

3.3.5. Γενική ενότητα IV: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Απόκτηση θετικού αυτο-συναισθήματος	<p>Να γνωρίζει, να αποδέχεται και να αντιμετωπίζει το πρόβλημά του.</p> <p>Να παρουσιάζει τον εαυτό του με επιτυχία στους άλλους.</p> <p>Να αποδέχεται και να συνεργάζεται με τους άλλους.</p> <p>Να κατανοεί τις αποτυχίες του.</p> <p>Να χαιρέται με τις επιτυχίες του.</p>	<p>► Παρουσιάζονται οι ομοιότητες και οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους (ατομικές διαφορές) και σχολιάζεται η αξία του κάθε ανθρώπου.</p> <p>► Μαζί με τον εκπαιδευτικό σημειώνει κάθε παιδί "τι καταφέρνει" και "τι δεν μπορεί να καταφέρει".</p> <p>► Διαρκώς επιβραβεύονται οι επιτυχίες.</p> <p>► Όταν αποτυγχάνει σε κάτι το παιδί, δημιουργούνται από τον εκπαιδευτικό οι κατάλληλες συνθήκες προκειμένου αυτό να επιτύχει σε κάτι άλλο.</p> <p>► Παρέχονται οι ευκαιρίες στο παιδί να ολοκληρώσει κάποιο έργο προκειμένου να αισθανθεί την επιτυχία.</p>
2. Απόκτηση Αυτοπεποίθησης- Ωριμότητας	<p>Να σέβεται τους άλλους και την περιουσία τους.</p> <p>Να θέτει ρεαλιστικούς στόχους.</p> <p>Να μη φοβίζεται τους άλλους.</p> <p>Να μην καβγαδίζει.</p> <p>Να ελέγχει το θυμό και τα νεύρα του.</p> <p>Να εκφράζει τα συναισθήματά του με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο.</p> <p>Να έχει καλή συμπεριφορά και εκτός σχολείου.</p>	<p>► Γίνεται κατάλογος ιδιοκτησίας με τα αντικείμενα του κάθε παιδιού.</p> <p>► Κάθε πρωί, σημειώνονται σε καρτέλα για το κάθε παιδί ξεχωριστά οι στόχοι της σχολικής ημέρας.</p> <p>► Ενισχύοντας θετικά εναλλακτικούς τρόπους αποδεκτής συμπεριφοράς, το παιδί τους υιοθετεί.</p>
3. Απόκτηση Δεξιοτήτων που διευκολύνουν τη "Ζωή με τους Άλλους" (Δεξιότητες Διαβίωσης)	<p>Να τηρεί τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του.</p> <p>Να συνεργάζεται για την επίτευξη ενός στόχου.</p> <p>Να είναι πρόθυμος να βοηθά.</p> <p>Να έχει υπομονή να αναμένει "κάτι".</p> <p>Να προσπαθεί να κάνει το σωστό.</p> <p>Να είναι πρόσχαρος και να μην πληγώνει τους άλλους.</p> <p>Να έχει κάποιον να εμπιστεύεται.</p> <p>Να χρησιμοποιεί την τεχνολογία</p>	<p>► Γίνεται κατάλογος υποχρεώσεων του παιδιού και σε κάθε επιτυχή ανταπόκρισή του, δέχεται ενισχυτή (κονκάρδα κλπ)</p> <p>► Δίνονται οι δυνατότητες στο παιδί να συμμετέχει σε ομαδική εργασία (π.χ. συμμετοχή σε θεατρικό δρώμενο)</p> <p>► Παρουσιάζονται μέσω θεατρικού παιχνιδιού, στάσεις που οφείλει το παιδί να αποκτήσει. (π.χ. μπορούν να αξιοποιηθούν οι μύθοι του Αισώπου κλπ)</p>

	<p>προκειμένου να διευκολύνει την επικοινωνία με τους άλλους.</p> <p>Να διαχειρίζεται επιτυχώς καταστάσεις και να επιλύει προβλήματα.</p>	<p>► Επιδιώκεται η συνεχής επαφή του παιδιού με την τεχνολογία, προκειμένου να κατακτήσει το παιδί, τη λειτουργική της χρήση.</p> <p>► Παρουσιάζονται διάφορα προβλήματα τα οποία καλείται το παιδί να διαχειριστεί (π.χ. κλειδώνεσαι έξω από το σπίτι σου τι θα κάνεις, κλπ).</p>
--	---	--

Παρατηρήσεις:

- Στο σημείο, αυτό, χρειάζεται να επισημανθεί, ότι αρκετές από τις προτεινόμενες κοινωνικές δεξιότητες και τις προεπαγγελματικές δεξιότητες που παρουσιάστηκαν, παραπέμπουν στο γνωστικό αντικείμενο " Επικοινωνιακές Δεξιότητες -Γλώσσα". Για αυτό ο ειδικός Παιδαγωγός καλείται, να εντάσσει τις προτεινόμενες δεξιότητες, ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών του και τους στόχους που επιδιώκει να επιτύχει.
- Με τον όρο "λειτουργικό, κοινωνικό λεξιλόγιο" περιγράφεται η ομάδα εκείνων των λέξεων ώστε το παιδί με βαριά νοητική καθυστέρηση να μπορεί να εκφράζει τις βιολογικές και κοινωνικές του ανάγκες και να επιτυγχάνει ένα μίνιμουμ επικοινωνίας με το κοινωνικό του περιβάλλον. Σε αυτό ανήκουν παραδείγματος χάριν λέξεις ή φράσεις όπως: Κίνδυνος, Φωτιά, Ζεστό, Κρύο, Τουαλέτα γυναικών, Τουαλέτα ανδρών, Δηλητήριο, Ηλεκτρικό Ρεύμα, OFF, ON, SOS, STOP, Είσοδος, Έξοδος, Μέσα, Έξω, Ταμείο, Ημερομηνία Λήξεως, Τηλέφωνο, Απαγορεύεται η είσοδος, Μη σκύβετε, Διάβαση πεζών, Προσοχή ο σκύλος δαγκώνει, Φαρμακείο, Ασανσέρ, κλπ.

3.4. ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΠΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

3.4.1. Αναγκαιότητα απόκτησης προεπαγγελματικών δεξιοτήτων και στοιχείων επαγγελματικής κατάρτισης στο χώρο του σχολείου

Η αυτόνομη διαβίωση του ατόμου με νοητική καθυστέρηση είναι συνυφασμένη με την οικονομική ανεξαρτησία του. Η απόκτηση όμως οικονομικής αυτοτέλειας προϋποθέτει την επαγγελματική κατάρτιση. Ιδιαίτερα για τα άτομα με βαριά νοητική καθυστέρηση, τα οποία λόγω της σοβαρότητας της κατάστασής τους, ουδέποτε θα καταφέρουν στον επαγγελματικό τομέα να δραστηριοποιηθούν αυτόνομα, η απόκτηση προεπαγγελματικών δεξιοτήτων και στοιχείων επαγγελματικής κατάρτισης στο χώρο του σχολείου, δρα παιδαγωγικά, συμβάλλοντας στην εν γένει προαγωγή του ατόμου. Το παιδί με βαριά νοητική καθυστέρηση, δηλαδή, κατακτώντας προεπαγγελματική και επαγγελματική ετοιμότητα, όσο αυτό είναι δυνατό, θα οδηγηθεί στην αυτοπραγμάτωση, καθώς βιώνει μία από τις ουσιαστικότερες διαστάσεις του "ανθρώπινου", τη διάσταση του "εργάζεσθαι".

3.4.2. Γενική ενότητα I: ΠΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Απόκτηση Δεξιοτήτων Υγιεινής-Υγείας απαραίτητων στον επαγγελματικό χώρο	<p>Na έχει καθαρά μαλλιά. Na έχει καθαρή αναπνοή Na κάνει συχνά μπάνιο Na φοράει καθαρά ρούχα Na φοράει τα κατάλληλα ρούχα για τη δουλειά Na φορά κατάλληλα για την εποχή ρούχα Na μένει σπίτι όταν είναι άρρωστος Na επισκέπτεται τον γιατρό όταν είναι απαραίτητο Na ακολουθεί την κατάλληλη ιατρική αγωγή όταν χρειάζεται.</p>	<p>► Καθημερινά, τα παιδιά με τον εκπαιδευτικό εφαρμόζουν κανόνες υγιεινής. ► Φτιάχνουν κατάλογο με τα είδη υγιεινής και πώς πρέπει να τα χρησιμοποιούν. ► Αντιστοιχούν φωτογραφίες ρούχων με χώρους εργασίας, καθώς και με τις εποχές. ► Συγκρίνουν τα ρούχα δουλειάς με τα ρούχα της βόλτας.</p>
2. Απόκτηση Δεξιοτήτων Επικοινωνίας απαραίτητων στον επαγγελματικό χώρο	<p>Na μιλά καθαρά. Na έχει καλή επαφή με τα μάτια.</p> <p>Na ακούει, ενώ μιλάνε οι άλλοι Na καταλαβαίνει το τέλος μιας συζήτησης Na μην αγγίζει συνεχώς τους άλλους όσο συνεργάζεται μαζί τους</p> <p>Na μην κάνει προφανείς ή αδιάκριτες ερωτήσεις.</p>	<p>► Παίζουν παιχνίδια προσήλωσης της προσοχής.</p> <p>► Καθισμένα σε έναν κύκλο τα παιδιά ακούνε τον εκπαιδευτικό να διηγείται. Όταν αυτός τελειώνει τις σκέψεις του, τα παιδιά σηκώνονται όρθια. Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται και το ρόλο του εκπαιδευτικού παίρνουν με τη σειρά τα παιδιά.</p> <p>► Τα παιδιά θέτουν ερωτήσεις. Για κάθε εύστοχη ερώτηση επιβραβεύονται, ενώ στις άστοχες ερωτήσεις "κάτι" χάνουν</p>
3. Απόκτηση Δεξιοτήτων που αναφέρονται στην προεπαγγελματική και επαγγελματική ετοιμότητα	<p>Na εκτελεί οδηγίες</p> <p>Na τηρεί το ωράριο εργασίας Na τηρεί κανόνες ασφαλείας Na χρησιμοποιεί απλά εργαλεία</p> <p>Na συνεργάζεται με τους άλλους κατά την εργασία.</p> <p>Na γνωρίζει ότι η εργασία αμείβεται.</p>	<p>► Δίνοντας κλιμακωτής δυσκολίας οδηγίες ο εκπαιδευτικός, τα παιδιά προσπαθούν να τις εκτελέσουν.</p> <p>► Σημειώνουν με κολλάζ το ωράριο λειτουργίας του σχολείου.</p> <p>► Χρησιμοποιούν σε πραγματικές συνθήκες διάφορα εργαλεία.</p> <p>► Ο εκπαιδευτικός οργανώνει μία ομαδική εργασία όπου κάθε παιδί πρέπει να συμμετέχει (να κάνει κάτι), ώστε να βγει το τελικό αποτέλεσμα.</p> <p>► Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει διάφορες εργασίες, και αμείβει τα παιδιά που τις εκτελούν.</p> <p>► Οι μαθητές επισκέπτονται διάφορους χώρους εργασίας.</p>

3.5. ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ – ΕΚΦΡΑΣΗ

3.5.1. Φιλοσοφία, σκοποί και στόχοι

Η αισθητική αγωγή για τα παιδιά με βαριά νοητική καθυστέρηση αποσκοπεί στην παροχή ερεθισμάτων και εμπειριών που θα ενισχύσουν την αντιληπτική και εκφραστική του ικανότητα. Το παιδί μαθαίνει να αντιλαμβάνεται το περιβάλλον του με μια διαφορετική διάσταση, καθώς γίνεται συν-δημιουργός και συν-εκφραστής του «κόσμου των αισθήσεων». Άλλωστε η διατύπωση του γνωστικού αντικείμενου ως «Δημιουργία και Έκφραση» δεν προάγει μια «θεωρία του ωραίου» αλλά μια παιδαγωγική προοπτική υποστήριξης του παιδιού με βαριά νοητική καθυστέρηση στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η δημιουργικότητα αποβλέπει στην ενίσχυση της σκέψης μέσα από τις προσωπικές επιλογές και προτιμήσεις. Η ιδιαιτερότητα της κατάστασης των παιδιών με βαριά νοητική καθυστέρηση καθιστά αναγκαία την οργάνωση δραστηριοτήτων αισθητικής αγωγής, καθώς για παράδειγμα οι μουσικές και ρυθμικές δραστηριότητες δίνουν την ευκαιρία στο παιδί να βιώσει τον εαυτό του μέσα από ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες. Απώτερος σκοπός είναι το παιδί με βαριά νοητική καθυστέρηση να γνωρίσει και να προσανατολίζεται στο άμεσο και ευρύ περιβάλλον, να αποκτήσει την αίσθηση του ελεύθερου χρόνου και να μπορέσει να τον οργανώσει επιτυγχάνοντας έτσι τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Προκειμένου να υπάρχει μια συνοχή με το αντίστοιχο γνωστικό αντικείμενο της προσχολικής ηλικίας κατά μεγάλο ποσοστό τηρούνται οι θεματικές ενότητες, ενώ παράλληλα προστίθενται κάποιες άλλες αποβλέποντας στη διεύρυνση των ορίων ανάπτυξης του παιδιού.

Λειτουργικές καταστάσεις στην καθημερινή ζωή: Η μάθηση συνδέεται άμεσα με καταστάσεις των οποίων χαρακτηριστικά είναι το παιχνίδι, η χαρά, το βίωμα και η ελευθερία των επιλογών. Το παιδί με βαριά νοητική καθυστέρηση έχει ανάγκη όπως κάθε άλλο παιδί να αφήσει το «σημάδι» του μέσα από απλά έργα. Οι δραστηριότητες προσανατολίζονται στα ενδιαφέροντα, στις ιδιαιτερότητες και στις εμπειρίες των παιδιών, ώστε να διευρυνθεί το ήδη γνωστό του πλαίσιο δράσης του παιδιού σε καθημερινή βάση. Κατ' αυτόν τον τρόπο διαφυλάσσεται το δυναμικό αντίληψης και έκφρασης του παιδιού μέσα από την αποκωδικοποίηση και αναγνώριση της πραγματικότητας (προσώπων, αντικειμένων, καταστάσεων) με εργαλείο τον τομέα της αισθητικής αγωγής υπό μια ευρεία έννοια. Επειδή το παιδί με βαριά νοητική καθυστέρηση μπορεί μόνο επιφανειακά να αντιληφθεί αντικείμενα, καταστάσεις και χώρους, μέσα από αισθητικές δραστηριότητες δίνεται η δυνατότητα στο παιδί να ενισχυθεί στην παρατήρηση και στη διαφοροποίηση μέσα από καταστάσεις που ζει και από εικόνες που παρατηρεί.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Βίωση του φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος μέσα από τις αισθήσεις	Να αποκτήσει εμπειρίες με υλικά και αντικείμενα του φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος	► Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, μέσα από παρατήρηση, συλλογή, περιπλάνηση στο φυσικό περιβάλλον και επίσκεψη σε χώρους αντίστοιχους, δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσει εμπειρίες με φυσικό υλικό (νερό, άμμο, πηλό, ξύλο, πέτρες, χαρτί). Τα υλικά αυτά είναι κατάλληλα λόγω της ποιότητάς τους, της μορφής και των ιδιοτήτων τους προκειμένου να προσφέρουν βασικές εμπειρίες στο παιδί. Το παιδί καλείται να ανακαλύψει τι μπορεί να κάνει με το νερό την άμμο. Πού μπορεί να βρει πέτρες, ξύλο.

	<p>Na αποκτήσει εμπειρίες από καθημερινές καταστάσεις</p> <p>Na αποκτήσει εμπειρίες με τα αντικείμενα σε σχέση με τον εαυτό του στο χώρο</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Na αποκτήσει εμπειρίες για τις ιδιότητες και τη χρήση αντικειμένων (τεχνητό περιβάλλον). Τα αντικείμενα είναι καθημερινής χρήσης. Το παιδί καλείται να ανακαλύψει πού και πώς μπορεί να τα χρησιμοποιήσει. Για παράδειγμα διπλώνει πετσέτα ▶ Na γνωρίσει τη χρήση των αντικειμένων σε καθημερινές καταστάσεις: 1) Χρήση του μαχαιριού, του πιρουιού κ.λπ. 2) Na αντιληφθεί τη διαφορά ανάμεσα στον ήχο του κουδουνιού για διάλειμμα και τον ήχο του τηλεφώνου ▶ Na αντιλαμβάνεται τη λειτουργία των αντικειμένων στο χώρο: 1) Το παιδί παρατηρεί τι συμβαίνει στο δρόμο 2) Το παιδί αναγνωρίζει τα αντικείμενα από εικόνες π.χ. διαφορές ανάμεσα στο λεωφορείο και το ταξί ▶ Na βιώσει τη λειτουργικότητα των αντικειμένων στο χώρο: τι κρέμεται στους τοίχους, σε ποιο θρανίο κάθεται. ▶ Na συμμετάσχει στη διαμόρφωση του χώρου: αλλάζει τη θέση των αντικειμένων σύμφωνα με τις ανάγκες του, τοποθέτηση στο χώρο ενός καθρέφτη προκειμένου να βιώσει τη διαφορά της πραγματικής υπόστασης του αντικειμένου και της εικονικής υπόστασης μέσα από τον καθρέφτη κ. λ.π.
<p>Βίωση του φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος μέσα από τις αισθήσεις (συνέχεια)</p>	<p>Na αναγνωρίζει και να δημιουργεί ίχνη</p> <p>Na αναγνωρίζει και να ξεχωρίζει τα χρώματα</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ασκήσεις ιχνογραφήματος με διάφορα υλικά: δαχτυλομπογιές, πινέλα, μαρκαδόρους, πάνω σε επιφάνεια με άμμο με το δάχτυλο κ. λ.π. ▶ Na δημιουργεί τυπώματα: με διάφορα είδη σφραγίδας, με χαρτί καρμπόν κ. λ.π. ▶ Na αναγνωρίζει ότι τα αντικείμενα είναι χρωματιστά: προσωπικά αντικείμενα (ρούχα, ποτήρι) ▶ Na γνωρίζει ότι μπορεί να χρωματίσει αντικείμενα: βάφει άχρηστα αντικείμενα, πάνω σε χαρτί χρησιμοποιεί διάφορα χρώματα ▶ Na διαχωρίζει και να ταξινομεί τα βασικά χρώματα: ομαδοποιεί φρούτα σύμφωνα με το χρώμα τους (αρχικά ένα χρώμα, κατόπιν δύο κ. λ.π.), ▶ Na πειραματιστεί με τη μείξη χρωμάτων: αναμειγνύει μέσα σε ένα κύπελλο/ κουτί δύο χρώματα από τέμπες, βουτά το χέρι του σε ένα χρώμα δαχτυλομπογιάς και αφήνει τύπωμα

	<p>Na παρατηρεί εικόνες</p>	<p>πάνω σε χαρτί και κατόπιν βουτά το χέρι του σε άλλο χρώμα και το φέρνει σε επαφή με το αρχικό τύπωμα παρατηρώντας την αλλαγή του χρωματισμού.</p> <p>► Na παρατηρήσει εικόνες/ φωτογραφίες/ σχήματα που συνδέονται με το περιβάλλον: παρατηρεί φωτογραφίες από οικεία πρόσωπα, παρατηρεί τις εικόνες από ένα παραμύθι κ. λ.π. (η εξέλιξη ανάλογων δραστηριοτήτων εξαρτάται άμεσα από το επίπεδο του παιδιού)</p>
<p>Βίωση του φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος μέσα από τις αισθήσεις (συνέχεια)</p>	<p>Na γνωρίσει τα μέσα και τα υλικά της χειροτεχνίας</p>	<p>► Το παιδί γνωρίζει τα υλικά και μέσα χειροτεχνίας: πινέλο (διάφορα μεγέθη), μαρκαδόροι, ψαλίδι, κηρομπογιές, δαχτυλομπογιές, διάφορα είδη χαρτιού, υφάσματα, νήματα, πηλός, πλαστελίνη, κόλλα. Δίνεται χρόνος στο παιδί να ασχοληθεί και να πειραματιστεί με ή χωρίς βοήθεια με τα υλικά προκειμένου να βιώσει τις διαφορές και τις ιδιότητες τους.</p>
<p>2. Χειροτεχνικές δραστηριότητες</p>	<p>Na αποκτήσει εμπειρίες από τη χρήση διάφορων τεχνικών επεξεργασίας</p> <p>Na αποκτήσει εμπειρίες μέσα από τη χρήση των χρωμάτων</p> <p>Na κατασκευάσουν με διάφορα υλικά</p>	<p>► Το παιδί αποκτά εμπειρίες από τις διάφορες τεχνικές επεξεργασίας, από τις πιο απλές βασικές μέχρι πιο σύνθετες, ανάλογα με τις δυνατότητες του παιδιού: ζωγραφική – ιχνογραφία (ελεύθερο σχέδιο, πειραματισμοί με χρώματα), πλαστική (πλαστελίνη, ζυμάρι, πηλό), κολλάζ (χρήση κόλλας και άχρηστων υλικών από εφημερίδες, περιοδικά, όσπρια), χαρτοκοπτική (κόψιμο ή σκίσιμο χαρτιού), τυπώματα κ. λπ.</p> <p>► Αρχικά γίνεται χρήση χρωμάτων (τέμπερες, δαχτυλομπογιές) που προάγουν την αδρή κίνηση και σταδιακά ενισχύεται η λεπτή κίνηση φτάνοντας στη χρήση υλικών όπως το πινέλο.</p> <p>► Με τη συνοδεία μουσικής το παιδί παροτρύνεται να μεταφέρει την κίνηση στο χαρτί. Η/ Ο εκπαιδευτικός απλώνει χαρτί στο πάτωμα και τα παιδιά ξυπόλυτα, αφού βουτήξουν τα πόδια τους σε χρώμα χορεύουν.</p> <p>► Κατασκευές με τουβλάκια (ξύλινα, πλαστικά) διάφορα (σπίτια, πύργους, γέφυρες)</p> <p>► Κατασκευές με φυσικό υλικό (πέτρες, άμμο, χιόνι κ. λ.π.)</p> <p>► Κατασκευές με άχρηστο υλικό (εφημερίδες, κουτιά, τενεκεδάκια κ. λ.π.)</p>

	<p>Να βιώσει τις χειροτεχνικές δραστηριότητες ως μια μορφή επικοινωνίας και έκφρασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Το παιδί συνδέει τις δραστηριότητες με καταστάσεις της ζωής: χριστουγεννιάτικη γιορτή, γενέθλια, απόκριες κ. λ.π. Μέσα από αυτές τις δραστηριότητες έχει το παιδί τη δυνατότητα να συμμετάσχει στο στολισμό και διαμόρφωση του χώρου της τάξης ή του σχολείου και να αποκτήσει εμπειρίες έκφρασης και επικοινωνίας (ομαδικές δραστηριότητες)
<p>3. Μουσική και Ρυθμική Αγωγή</p>	<p>Να αποκτήσει μουσικές εμπειρίες</p> <p>Να ακούει συνειδητά μουσική</p> <p>Να γνωρίσει τα βασικά στοιχεία της μουσικής</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Να συμμετάσχει σε μουσικά βιώματα: χτυπά παλαμάκια στη μουσική ▶ Να αναγνωρίζει μουσικές δομές: σταματά να χορεύει μόλις σταματήσει η μουσική (παύση – stop) ▶ Να νιώσει την ασφάλεια του μουσικού βιώματος: μουσικός χαιρετισμός καλωσορίσματος ή αποχαιρετισμού ▶ Να αντιδρά σε μουσικά ερεθίσματα: με λάλισμα ή με κάποιον άλλο φθόγγο/ ήχο συνοδεύει ένα τραγούδι ▶ Να ηρεμεί προκειμένου να ακούσει μουσική: το παιδί κάθεται στην αγαπημένη του θέση, χαμηλώνει ο φωτισμός στο χώρο ή κάθεται κοντά στην/ στον εκπαιδευτικό επιζητώντας τη σωματική επαφή προκειμένου να ακούσει μουσική είτε ζωντανά (η/ ο εκπαιδευτικός παίζει στη φλογέρα ένα τραγούδι) είτε ηχογραφημένη ▶ Να αναγνωρίζει και να διαχωρίζει ακουστικά ερεθίσματα: ακούει φωνές ζώων και τις μιμείται ή δείχνει την εικόνα του ζώου κ.λπ. ▶ Να αποκτήσει μουσικές επιθυμίες και να κάνει μουσικές επιλογές: αντιδρά σε μουσική που δεν του αρέσει ή χαλαρώνει με κάποια συγκεκριμένη. ▶ Να αποκτήσει εμπειρίες της μελωδίας: ανάλογα με τη μελωδία να προσαρμόζει τη φωνή του ▶ Να αποκτήσει εμπειρίες του ρυθμικού μοτίβου: ανάλογα με το τραγούδι να παράγει κινήσεις με ή χωρίς μουσικά ▶ Να αποκτήσει εμπειρίες από διαφορετικά τέμπο: γρήγορα/ αργά, να ακούσει και να κινηθεί σε διαφορετικούς χορευτικούς ρυθμούς ▶ Να αντιληφθεί την έννοια της διάρκειας και της παύσης: παράγει με τη φωνή του έναν κοφτό (αααααα) ή διαρκή ήχο (α –α – α – α –α) ▶ Να αποκτήσει εμπειρίες έντασης: αλλάζει την ένταση της φωνής του α-

		νάλογα με το πόσο δυνατά ή σιγά ακούει ένα τραγούδι
Μουσική και Ρυθμική Αγωγή (συνέχεια)	<p>Να γνωρίσει τα μουσικά όργανα</p> <p>Να βιώσει τη μουσική ως μέσο έκφρασης</p> <p>Να αποκτήσει κοινωνικές εμπειρίες μέσα από μουσικές – ρυθμικές δραστηριότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Να πειραματιστεί με το σώμα ως όργανο του «κόσμου των ήχων»: μέσα από τραγουδοπαιχνίδια (Το Παζάρι, Χαρωπά τα δύο μου χέρια) ▶ Να πειραματιστεί με τα μουσικά – ρυθμικά όργανα (Σύστημα Orff): διαφορετική χρήση των οργάνων π.χ. με ή χωρίς μπαγκέτα ▶ Να κάνει χρήση κάποιου μουσικού οργάνου: χτυπά ρυθμικά το ταμπούρινο ως συνοδεία σε κάποιο τραγούδι ▶ Η μουσική ως μέσο ενεργοποίησης και χαλάρωσης: το παιδί ενεργοποιείται στην κίνηση και στη χαλάρωση ▶ Να εκφράζεται μέσα από κινήσεις: μιμείται χορευτικές ή αυτοσχέδιες κινήσεις π.χ. μουσικά κομμάτια με απλές ρυθμικές δομές δίνουν τη δυνατότητα για εκμάθηση απλών κινήσεων (π.χ. ένα βήμα μπροστά ένα πίσω, παλινδρομική κίνηση του σώματος) ▶ Να συνοδεύει ηχητικά κάποιο τραγούδι: Ανάλογα με τους ήχους, συλλαβές που παράγει το παιδί μαθαίνει να συνοδεύει ηχητικά ένα αγαπημένο τραγούδι, αλλάζοντας το χρώμα ή την ένταση ή τη διάρκεια της φωνής του <p>Διαθεματική σύνδεση με: Γλώσσα (να εξασκήσει τα όργανα ομιλίας) Αυτοεξυπηρέτηση (πλένω τα δόντια μου), κ.λπ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Ομαδικές μουσικές δραστηριότητες προκειμένου τα παιδιά να συμμετάσχουν σε ένα μουσικό δρώμενο, συνοδεύοντας για παράδειγμα ρυθμικά ένα τραγούδι. Στα πλαίσια διάφορων εορτών (σχολικών, θρησκευτικών, εθνικών) και πολιτιστικών εκδηλώσεων οργανώνονται διάφορες μουσικές δραστηριότητες ή η μουσική πλαισιώνει ένα μέρος των εκδηλώσεων αυτών
4. Μορφές θεατρικής έκφρασης	<p>Να αποκτήσει εμπειρίες με αντικείμενα, πρόσωπα και καταστάσεις μέσα από το παιχνίδι (μιμητικό, ρόλων)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Να χρησιμοποιεί διάφορα μέσα/ υλικά ως μια μορφή έκφρασης: γυαλιά, καπέλα, ρουχισμός πάνω στο σώμα του και παρατηρεί τον εαυτό του στον καθρέφτη ▶ Να μιμείται κινήσεις με ή άνευ προτύπου ▶ Να μιμείται ήχους και φωνές ζώων

	<p>Na γνωρίσει το κουκλοθέατρο και το παιχνίδι με τις κούκλες ως μέσο έκφρασης</p> <p>Na γνωρίσει το θέατρο σκιών και τις αλλαγές στις διάφορες μορφές</p> <p>Na βιώσει τις διάφορες μορφές θεατρικής έκφρασης ως κοινωνικό γεγονός</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Na χρησιμοποιεί τις διάφορες κούκλες του κουκλοθέατρου ▶ Na παρακολουθεί μια παράσταση κουκλοθέατρου ▶ Na πειραματιστεί με τα φώτα: 1) Na αποκτήσει εμπειρίες της σκιάς του σώματός του και άλλων αντικειμένων 2) Na αντιληφθεί κινήσεις και χρωματισμούς των φώτων ▶ Na παρακολουθήσει και να συμμετάσχει σε μια παράσταση θεάτρου σκιών ▶ Στα πλαίσια διαφόρων εορτών (σχολικών, θρησκευτικών, εθνικών) και πολιτιστικών εκδηλώσεων οργανώνονται διάφορες δραστηριότητες θεατρικής έκφρασης κατά τις οποίες δίνεται η δυνατότητα στο παιδί να συμμετάσχει με οποιοδήποτε τρόπο.
--	---	---